

ÎNCHEIERE

8 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrative lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Victor Burduh
Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru

examinând cererea de revizuire depusă de Direcția generală arhitectură urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Proprietății Publice împotriva Agenției Servicii Publice și Agenției Relații Funciare și Cadastru, terți Consiliul și Primăria municipiului Chișinău, Societatea cu Răspundere Limitată „Regata Imobiliare”, Întreprinderea cu Capital Străin „Nord-Activ” Societate cu Răspundere Limitată, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 42, Întreprinderea Mixtă „Alimcom” Societate pe Acțiuni, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.13/1, Societatea pe Acțiuni „Combinatul Auto nr. 4 din Chișinău”, Întreprinderea Individuală „Jolnaci Alexandru”, Societatea pe Acțiuni „Piese Agro-Prim”, Societatea pe Acțiuni Uzina Mecanică „Artmet”, Societatea cu Răspundere Limitată „Buta-Plus”, Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, Întreprinderea Individuală „Sălcioara-Vascan”, Firma de Tricotaje „Steaua” Societate pe Acțiuni, Întreprinderea Mixtă „Steaua-Grup” Societate cu Răspundere Limitată, Societatea cu Răspundere Limitată „Alil Invest”, Grigore Bivol Dumitru, Valentina Bivol Fiodor, Întreprinderea Republicană de Transporturi Auto „Zimbru” Societate pe Acțiuni, Societatea cu Răspundere Limitată „Iuritud” și Centrul Experimental „Prometeu” Societate cu Răspundere Limitată privind recunoașterea ilegalității refuzurilor, constatarea încălcării prevederilor legale la rectificarea dreptului de proprietate al Republicii Moldova asupra terenurilor proprietate publică a statului, obligarea prezentării informației privind rectificarea înregistrării dreptului de proprietate al municipiului Chișinău asupra terenurilor și obligarea reînscriserii dreptului de proprietate al Republicii Moldova asupra terenurilor,

împotriva deciziei din 29 decembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă :

La data de 10 ianuarie 2017 Agenția Proprietății Publice a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău, Întreprinderii de Stat „Cadastru” (actualmente Agenția Servicii Publice) și a Agenției Relații Funciare și Cadastru, intervenienți accesorii Consiliul și Primăria municipiului Chișinău privind recunoașterea ilegalității refuzurilor, constatarea încălcării prevederilor legale la rectificarea dreptului de proprietate al Republicii Moldova asupra terenurilor proprietate publică a statului, obligarea prezentării informației privind rectificarea înregistrării dreptului de proprietate al municipiului Chișinău asupra terenurilor și obligarea reînscrierii dreptului de proprietate al Republicii Moldova asupra terenurilor.

Prin încheierea din 2 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza de contencios sus-indicată au fost atrași în calitate de intervenienți accesorii Întreprinderea cu Capital Străin „Nord-Activ” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare ÎCS „Nord-Activ” SRL) și Societatea cu Răspundere Limitată „Finpar Invest” care prin încheierea protocolară din 1 noiembrie 2017 ale aceleași instanțe judecătorești, a fost substituită și înlocuită cu succesorul său în drepturi Societatea cu Răspundere Limitată „Regata Imobiliare” (în continuare SRL „Regata Imobiliare”).

Prin încheierea protocolară din 21 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, ca urmare a reorganizării prin fuziune (absorbție) cu Agenția Servicii Publice, pârâții ÎS „Cadastru” și OCT Chișinău au fost substituiți și înlocuiți cu succesorul său în drepturi Agenția Servicii Publice.

Prin încheierea din 28 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza de contencios sus-indicată au fost atrași în calitate de intervenienți accesorii Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 42 (în continuare CCG nr. 42), Întreprinderea Mixtă „Alimcom” Societate pe Acțiuni (ÎM „Alimcom”), Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.13/1 (CCG nr.13/1), Societatea pe Acțiuni „Combinatul Auto nr. 4 din Chișinău” (SA „Combinatul Auto nr. 4 din Chișinău”), Întreprinderea Individuală „Jolnaci Alexandru” (ÎI „Jolnaci Alexandru”), Societatea pe Acțiuni „Piese Agro-Prim” (SA „Piese Agro-Prim”), Societatea pe Acțiuni Uzina Mecanică „Armet” (SA Uzina Mecanică „Armet”), Societatea cu Răspundere Limitată „Buta-Plus” (SRL „Buta-Plus”), Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” (SA „Apă-Canal Chișinău”), Întreprinderea Individuală „Sălcioara-Vascan” (ÎI „Sălcioara-Vascan”), Firma de Tricotaje „Steaua” Societate pe Acțiuni (Firma de Tricotaje „Steaua” SA), Întreprinderea Mixtă „Steaua-Grup” Societate cu Răspundere Limitată (ÎM „Steaua-Grup” SRL), Societatea cu Răspundere Limitată „Alil Invest” (SRL „Alil Invest”), Grigore Bivol Dumitru, Valentina Bivol Fiodor, Întreprinderea Republicană de Transporturi Auto „Zimbru” Societate pe Acțiuni (ÎRTA „Zimbru” SA), Societatea cu Răspundere Limitată „Iuritud” (SRL „Iuritud”) și Centrul Experimental „Prometeu” Societate cu Răspundere Limitată (Centrul Experimental „Prometeu” SRL).

Prin referința din 27 februarie 2020, SA „Apă-Canal Chișinău” a solicitat admiterea recursurilor sus-enunțate în sensul declarat.

Prin decizia din 29 decembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, au fost respinse recursurile depuse de ÎRTA „Zimbru” SA, Consiliul și Primăria municipiului Chișinău și de Agenția Servicii Publice. A fost admis recursul depus de ÎCS „Nord-Activ” SRL. A fost casată parțial decizia din 3 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău **în partea** considerării ilegale a refuzului Agenției Servicii Publice din 16 decembrie 2016 și a refuzului Agenției Relații Funciare și Cadastru din 27 decembrie 2016; obligării Agenției Servicii Publice și a Agenției Relații Funciare și Cadastru de a prezenta informația privind rectificarea efectuată în privința terenului proprietate publică a statului aferent construcțiilor private amplasat în mun. Chișinău, sect. xxxx, str. xxxx, cu nr. cadastral xxxx și **în partea** obligării Agenției Servicii Publice și a Agenției Relații Funciare și Cadastru de a reînscris dreptul de proprietate al statului Republica Moldova asupra terenului vizat cu menținerea în aceste părți a hotărârii din 26 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. În rest, decizia din 3 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost menținută

La data de 8 iulie 2021, Direcția generală arhitectură urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 29 decembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea actului judecătoresc contestat ce constituie obiectul cererii de revizuire și dispunerea reexaminării cauzei.

În motivarea cererii de revizuire, Direcția generală arhitectură urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău a invocat prevederile art. 449 lit. b) și c) din Codul de procedură civilă, în sensul că i-au devenit cunoscute circumstanțe esențiale ale cauzei, care influențează soluția, despre care nu a avut cunoștință la data examinării cauzei și prin hotărârea supusă revizuirii îi sunt afectate drepturile de a-și exercita atribuțiile în mod corespunzător, pe motiv că nu a fost implicată în proces.

Direcția generală arhitectură urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău a invocat că fiind autoritate publică și persoană juridică distinctă nu a fost parte la procesul în cauză, or de competența Direcției ține executarea hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile pe domeniul funciar.

Respectiv, prin decizia supusă revizuirii, instanța supremă s-a expus în privința executării hotărârii judecătorești fără a ține cont de faptul că decizia urmează a fi executată inclusiv prin intermediul Direcției care nu a fost atrasă în proces, din care considerent în așa mod i-au fost afectate grav și în mod vădit drepturile și interesele legitime. Or, Direcția generală arhitectură urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău nu a fost înștiințată în nici un fel despre procesul de judecată.

Prin referințele din 20 iulie 2021 și respectiv din 2 septembrie 2021, Agenția Proprietății Publice și ÎCS „Nord-Activ” SRL au solicitat respingerea ca fiind inadmisibilă a cererii de revizuire depusă de Direcția generală arhitectură urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău.

Studiind materialele dosarului, verificând decizia supusă revizuirii în raport cu observațiile formulate și în limitele temeiurilor de fapt și drept invocate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire este inadmisibilă, motiv pentru care urmează a fi respinsă.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

Conform art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată. Temeiurile declarării revizuirii sunt expres prevăzute în art. 449 Cod de procedură civilă care poartă un caracter exhaustiv.

Pornind de la aceste cerințe, instanța de revizuire reține că revizuirea unei hotărâri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărârii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 CPC. În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către instanța inferioară a normelor de drept material și procesual în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat, or, nu poate fi revizuită o hotărâre care elucidează o anumită situație de fapt, asupra căreia s-a pronunțat instanța de fond, prin prisma unui temei care caracterizează o altă situație.

Colegiul relevă că, pentru a redeschide procesul trebuie să fie invocate temeiurile prevăzute de către art. 449 din Codul de procedură civilă și prezentate circumstanțele sau faptele existente obiectiv pentru declararea revizuirii confirmate în fața instanței prin prezentarea unor probe concludente.

Din conținutul cererii de revizuire depusă de Direcția generală arhitectură urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău rezultă că, revizuirea a invocat drept temei principal de revizuire prevederile art. 449 lit. c) din Codul de procedură civilă în coroborare cu prevederile art. 449 lit. b) din același cod.

În acest context, instanța de revizuire reține prevederile art. 449 lit. c) din Codul de procedură civilă, potrivit căruia revizuirea se declară în cazul în care

instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Cu referire la prevederile enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție remarcă sunt irelevante pentru admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei instanței de recurs și retractarea deciziei irevocabile, argumentele Direcției generale arhitectură urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău expuse în prezenta cerere de revizuire, precum că prin adoptarea hotărârii care se solicită a fi revizuită i-au fost lezate direct drepturile sale, deoarece de competența Direcției ține executarea hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile pe domeniul funciar, iar prin decizia nominalizată a fost dispusă reînscrierea dreptului de proprietate al statului Republica Moldova asupra terenurilor din litigiu.

Aceasta deoarece în procesul de judecată privind recunoașterea ilegalității refuzurilor, constatării încălcării prevederilor legale la rectificarea dreptului de proprietate al Republicii Moldova asupra terenurilor proprietate publică a statului, obligării prezentării informației privind rectificarea înregistrării dreptului de proprietate al municipiului Chișinău asupra terenurilor și obligării reînscrierii dreptului de proprietate al Republicii Moldova asupra terenurilor, interesele Direcției generale arhitectură urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău prin prisma art. 3 în coroborare cu art. 14 și 15 sub alin. (5) lit. a) din Legea privind statutul municipiului Chișinău au fost reprezentate de către Consiliul și Primăria municipiului Chișinău, care au fost organele abilitate cu dreptul de a reprezenta interesele administrației publice locale în litigiul dedus judecății.

Cu alte cuvinte, Direcția generală arhitectură urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău nu a fost implicată în proces pe motiv că nu este subiect al raportului material litigios, or, Direcția vizată nu este abilitată cu statut de reprezentare a unității administrativ teritoriale a mun. Chișinău, ci reprezintă doar o subdiviziune a Primăriei mun. Chișinău, care asistă primarul general în exercitarea atribuțiilor sale.

Respectiv, cele invocate în susținerea cererii de revizuire nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 449 lit. c) din Codul de procedură civilă, or, Direcției generale arhitectură urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău nu i s-au lezat careva drepturi.

Cât privește cel de-al doilea temei de revizuire invocat de Direcția generală arhitectură urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău – art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul elucidează că revizuirea în baza normei respective se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

În interpretarea corectă a prevederii enunțate, instanța de revizuire relevă că, circumstanțele sau faptele menționate, trebuiau să existe obiectiv până la

pronunțarea hotărârii, iar revizuentul nu putea cunoaște despre aceste circumstanțe anterior pronunțării hotărârii, revizuirea căreia se atacă.

Sub acest aspect, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție remarcă că cele invocate de către revizuientă în susținerea cererii de revizuire nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, or, faptele invocate trebuie să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată și să existe obiectiv până la pronunțarea hotărârii, fapt ce la caz nu se atestă, cu atât mai mult că circumstanțele invocate au constituit obiectul dezbaterilor judiciare.

Referitor la celelalte argumente invocate de Direcția generală arhitectură urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău în susținerea cererii de revizuire, Colegiul remarcă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 449 lit. b) și c) Cod de procedură civilă, or, dezacordul acesteia cu decizia din 29 decembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție a cărei revizuire a fost solicitată nu poate constitui temei de revizuire în baza art. 449 lit. b) și c) din Codul de procedură civilă, motiv pentru care cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă.

Or, argumentele invocate de către Direcția generală arhitectură urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău în susținerea cererii de revizuire se referă în mare parte la dezacordul acesteia cu soluția pronunțată pe parcursul examinării cauzei pe cale ordinară și nu relevă prin prisma art. 449 din Codul de procedură civilă careva temeiuri legale ce ar justifica retractarea unei hotărâri judecătorești rămase irevocabile.

Aici, Colegiul reține că revizuirea este o cale de retractare a hotărârii și nu de reformare, prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecății în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 Cod de procedură civilă.

Prin urmare, cererea Direcției generale arhitectură urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău privind revizuirea deciziei din 29 decembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție nu se încadrează în prevederile legale enunțate și urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, or, admiterea cererii de revizuire în împrejurările reținute va constitui incontestabil o încălcare a principiului securității raporturilor juridice, ceea ce este inadmisibil.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, motivele invocate în cererea de revizuire nu se încadrează în temeiurile art. 449 din Codul de procedură civilă, instanța de revizuire ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 195 Cod administrativ în coroborare cu art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Direcția generală arhitectură urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău împotriva deciziei din 29 decembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Proprietății Publice împotriva Agenției Servicii Publice și Agenției Relații Funciare și Cadastru, terți Consiliul și Primăria municipiului Chișinău, Societatea cu Răspundere Limitată „Regata Imobiliare”, Întreprinderea cu Capital Străin „Nord-Activ” Societate cu Răspundere Limitată, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 42, Întreprinderea Mixtă „Alimcom” Societate pe Acțiuni, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.13/1, Societatea pe Acțiuni „Combinatul Auto nr. 4 din Chișinău”, Întreprinderea Individuală „Jolnaci Alexandru”, Societatea pe Acțiuni „Piese Agro-Prim”, Societatea pe Acțiuni Uzina Mecanică „Artmet”, Societatea cu Răspundere Limitată „Buta-Plus”, Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, Întreprinderea Individuală „Sălcioara-Vascan”, Firma de Tricotaje „Steaua” Societate pe Acțiuni, Întreprinderea Mixtă „Steaua-Grup” Societate cu Răspundere Limitată, Societatea cu Răspundere Limitată „Alil Invest”, Grigore Bivol Dumitru, Valentina Bivol Fiodor, Întreprinderea Republicană de Transporturi Auto „Zimbru” Societate pe Acțiuni, Societatea cu Răspundere Limitată „Iuritud” și Centrul Experimental „Prometeu” Societate cu Răspundere Limitată privind recunoașterea ilegalității refuzurilor, constatarea încălcării prevederilor legale la rectificarea dreptului de proprietate al Republicii Moldova asupra terenurilor proprietate publică a statului, obligarea prezentării informației privind rectificarea înregistrării dreptului de proprietate al municipiului Chișinău asupra terenurilor și obligarea reînscrierii dreptului de proprietate al Republicii Moldova asupra terenurilor.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Victor Burduh

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru